REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și invoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brasov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 101. Brașov, Joi 8 (21) Mai 1908.

Cum ies toate la lumină!

Cum ies toate la lumină. Cine a știut că ministru-președinte unguresc Dr. Wekerle este un așa pasionat fumător din pipă. A trebuit să-i isbucnească neînțelegerile cele mai nouă dintre guvernele dualiste în cestiunea urcării soldei oficerilor din armată, ca să aflăm despre aceasta pasiune a șefului cabinetului uuguresc. Încă din Februarie a. c. s'a fost iscat în aceeași cestiune prima divergință între delegațiuni. Atunci Austriacii au stăruit să se pună la ordinea zilei urcarea soldei oficerilor. Contele Latour a făcut o formală propunere în privința aceasta, ear delegatul austriac Schraffl a propus să se urce și solda soldaților de rând. In fine delegația austriacă a convenit să unească amândouă propunerile Latour-Schraffl într'una.

Delegațiunea ungurească însă a declarat la 2 Martie, că nu poate să pună la ordinea zilei propunerea Latour-Schraffl din cauze formale, deși apreciază pe deplin motivele ei. Cu aceasta deciziune Austriacii n'au fost mulțumiți. Contele Clam-Martinitz propusese să se țină o ședință comună a ambelor delegațiuni. Creștinii-sociali au pretins însă ca delegațiunile să fie conchemate în luna lui Maiu a. c. și ca sĕ li-să propună urcarea soldei oficerilor pentru anul 1909 cu putere retroactivă și pentru 1908. In urma aceasta delegațiunea austriacă a decis să se susțină și să se pună în practică propunerea Latour-Schraffl, iar ministru de esterne Aehrenthal și ministru de războiu Schönaich, au consimțit la aceasta decisiune, făcând declarațiuni prin cari s'au angajat că vor stărui să se împlinească dorința creștinilor sociali.

Declarațiunile s'au făcut fără ca guvernul unguresc să fi avut cunoștință despre ele. Inainte de a da declarațiunea din partea ministrul de externe a vrut repețit să se înțeleagă prin telefon cu ministru-președinte ungar. Din întâmplare însă Dr. Wekerle nu era acasă, ci merse să viziteze câteva prăvălii din oraș, ca să facă cumpărături pentru completarea colecției sale de pipe. Numai sara târziu, după ce s'a întors acasă, a aflat despre declarările miniștrilor comuni.

Știm că br. Aehrenthal a umblat și pe la Budapesta ca să dobândească consimțământul guvernului ungar la declarările lui și ale ministrului de războiu în delegația austriacă, ca să nu rămână de minciună. Cu ocaziunea conferenței comune a miniștrilor dualiști în Viena, care se va continua mâne, s'au făcut din nou încercări în direcția aceasta.

Dr. Wekerle a rămas până azi neînduplecat, cerând ca solda oficerilor să nu fie retroactivă și ca delegațiunile să nu se întrunească decât la toamnă. Foile din Viena, mai ales cele creștine-sociale, fac mare caz din această divergență, așa că acum se vorbește acolo de o criză iminentă întreită, ce e aproape să isbucnească.

Nu numai guvernul austriac, ci și guvernul comun, iar în consecență și guvernul coaliției maghiare sunt amenințați de criză. „Vor numai să ne sparie, ca să cedăm c'o zi mai curând“, scriu foile coaliției maghiare, iar foaia disidenților radicali, care declară că ar dori chiar să cadă cabinetul Wekerle cel cu două fețe, e de părere că la amenințările Austriacilor să răspundă parlamentul maghiar cu strigarea: „Eljen uniunea personală“! Fața cu pretensiunea de-a se urca solda oficerilor însă ar trebui să strige: „Eljen armata independentă maghiară“.

Să nu credeți așadar, că e vre-un lucru mare, ci in acest cerc vițios să învârte toată cestiunea cu amânarea terminului de plată și a delegațiunilor.

Ungurii au obiceiul a zice despre asemeni apucături, fără vre-o țintă de Doamne ajută, că e „Czigan tempo“.

Toate se fac pe socoteala celor naivi. Cei adevărați păcăliți sunt „massele suverane“ ale poporului, cărora încă și în ziua de astăzi li-sĕ insinuă de a lua de bani buni toată comedia pusă în scenă, numai spre a ascunde slăbiciunea guralivilor și îngâmfaților guvernanți din Budapesta.

Poporul și lumea să creadă că ei sunt cei grozavi, de cari să teme mic și mare în aceasta curioasă conglomerație dualistă. Nu sĕ va spăria însă nimeni nici de energia celor din guvernul Wekerle. Rezultatul va fi earăși o împăcare de azi pe mâne.

In dieta ungură se continuă desbaterea budgetelor. In ședința de Luni după amiazi a vorbit dep. socialist Mezöffy despre situația muncitorimei. In ședința de eri, la desbaterea budgetului ministeriului de agricultură, dep. Csody a vorbit despre creșterea cailor și dep. Bozoky despre mijloacele pentru combaterea boalelor de vite. Contra budgetului a vorbit și deputatul Coriolan *Brediceanu.*

Ministrul Kossuth a depus eri pe biroul camerei proiectul de credit privitor la cele 192.5 milioane pentru investițiunile căilor ferate și un proiect despre garanția statului pentru un împrumut de prioritate de $4^{0}/_{0}$, în suma de 46.5 milioane, a liniei ferate Cașovia-Oedenburg pentru achitarea datoriilor ei flotante.

Cestiunea soldei oficerilor. Cercurile politice din Budapesta desmint svonurile despre o criză din causa urcării soldei oficerilor. După toată probabilitatea delegațiunile se vor întruni pe la mijlocul lunei Iunie.

Scene furtunoase în Camera austriacă. In ședința de eri a Camerei vieneze au avut loc scene tumultoase. Deputatul radical german Malik a supus Camerei o propunere urgentă cu privire la *evenimentele dela universitățile din Graz și Insbruk.* Cu acest prilej a avut loc un violent schimb de cuvinte între socialiștii creștini și radicalii germani. Social-creștinii au întrerupt cu râsete ironice toate frazele propunerii, provocând astfel răspunsuri violente din partea radicalilor germani. Social-creștinii au citit apoi o propunere de urgență a lor, în care au adus atacuri violente în contra rectorului universității din Viena, care în comunicarea sa a vorbit de măsuri din afară. Creștinii sociali cer satisfacție pentru această insultă. După citirea propunerilor au avut loc scene cu totul furtunoase. Deputatul țărănesc Gruber declară, că partizanii săi vor arăta liberalilor cine sunt ei.

Deputatul Iro răspunde, că țăranii servesc pe clericali, cari au realizat compromisul cu Ungaria, prin care se aduc pagube de milioane țăranilor. Pe banca ministerială a avut de asemenea loc un schimb de cuvinte între creștinii sociali și sociali democrați. Abia după o jumătate de oră spiritele s'au liniștit și dezbaterile au putut fi continuate.

Călătoria regelui Petru al Serbiei în Rusia. Ziarul »Pester Lloyd« află din Belgrad că se confirmă știrea că regele Petru va face o călătorie la Petersburg pentru a se întâlni cu Țarul. Aceasta călătorie se pune în legătură cu aceea a prințului Nikita al Muntenegrului. Regele Petru a adresat Țarului, cum se știe, la suirea sa pe tron, o scrisoare în limba franceză, care termina astfel: »Rog pe Dumnezeu să binecuvinteze pe Majestatea Voastră pentru binefacerile d-voastră numeroase și pentru că trăesc atât de mult ca să vă pot proba că recunoștința mea este vecinică«. Regele Petru s'a purtat față de Rusia până acum în mod ireproșabil. Prințul Nikita s'a dus la Petersburg pe timpul când relațiile dintre cele două state erau încordate. Rusia atât cea absolutistă cât și parlamentară dorește împăcarea între cele două state slave din Balcani și se crede că vizita regelui Petru la curtea rusească va contribui ca împăcarea să se poată mai ușor realiza.

Suntem noi săraci sau nu, și ce ne lipsește?

I.

Să te ferești Române de cui strein în casă.

Sunt noi atât de săraci cât ne facem și voim să aparem?! Dacă va lua cineva ziarele noastre în mână, și mai cu samă va studia ofertele și ofrandele ce se fac spre scopuri culturale și de binefacere, în adevăr va fi indus a crede că noi suntem tare săraci și un popor de nevoiași abia trecuți peste starea de proletariat agricol de *misera plebs contribuens* de odinioară. Poți să vezi ofrande spre scopuri culturale și de agitație de câte o coroană sau de 50 bănuți, etc. — ba bine că nu s'au scoborât și până la 1—2 cruceri.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Un capitol din școala libertății.

Dreptul spontaneității oneste ca îndrumare spre adevărata viață politică.

— Fine. —

In concentrica lucrare a societății găsim îndeslulirea cea mai mare a conștiinței morale, a omenimei, fiindcă nu prin muncă individualizată se dezvoaltă iubirea și simțul dreptății în sânul omenimei, ci prin munca unde cooperează cu toții! Dacă vom lăsa, să fie munca tot așa spontană, cum e și gândirea și simțirea, vom realiza cel mai trebuitor mijloc spre întărirea legăturilor morale dintre oameni. Astfel am ajuns la a doua privelişte, la aceea ce ne înalță, aceea *a mediului în care prosperă adevărul și binele, fiindcă unde e adevăr, nu e neînțelegere, nu e discordie, nu e prin urmare războiu de interese!* Nu există alt remediu pentru a deștepta oamenii din boala de azi, din lipsa de conștiință universală ce se manifestează în toate ramurile vieții internaționale și naționale, decât reintoarcerea la activitate onestă spontană! Iar mediul pentru aceasta trebuie creat prin drepturi politice, a căror bază să fie spontaneitatea, ca ecvivalentul conștiinței de sine în gândire, în simțire și în fapte. Trebuie valorate îndemnurile interne, mivele sufletești spre răspândirea cultului adevărului. Trebuie adusă omenimea în coatingere cu viața cooperativă prin întroducerea unui mod de gândire neîmpedecat de prejudeț, practic și reconat. Unui mod de gândire ce știe a să concentra, ceea ce numai prin energia sufletească dela sine — se poate. Iar energia aceasta nu se poate deștepta la conștiința sa, când oamenii croiesc legi, ce tiranizează mechanizmul intern al organizatorului spontaneității: *a libertății!* Trebuie propagat o mișcare mare universală revoluționară psichică, pentruca să se poată realiza idealizmul nemărginit ce stă azi prin legi încătușat în sufletul cetățenilor.

Toți aceia sunt falșificatorii spiritului public, cari nu vreau să recunoască, că oamenii sunt frați, că ei doresc legături tot mai apropiate, cari susțin, că ei nu au spontaneitate spre a să alia întru interesele celea adevărate ale prosperării culturale și materiale, că ei sunt îndestuliți a fi împărțiți după capriciile istoriei, a hazardului, a forței și a intereselor câtorva dinastii. O groaznică întunecime au țesut acești scelerați ce cu paingenișul anachronizmului vreau a polariza razele ce luminează conștiința fiecărui om! Mai departe — numai în mediul spontaneității oneste putem spera formarea de clase intelectuale și prin urmare o omenime ce se va interesa de sublimul adevărului, binelui și a frumosului, fiindcă *numai forța expanzivă a gândirei ne asigura viitorul libertății.* Gândirea curățită de veleități destructive, o crează dominațiunea rezonului! Gândirea curată este arcul triumfal, prin care intră la intelect și arta. Gândirea curată este mama conștiinței estetice, prin urmare a tuturor sentimentelor. Unde nu este dat gândirei libertatea de a să manifesta spontaneu, în fapte, — nu are viață! Căci luându-se domeniul faptelor i se răpește terenul de deprindere și totodată ni se sufoacă interesul, care l'am avea a ne gândi cât se poate de desăvârșit. Adecă putem zice, că toată bucuria spiritului, toată viața internă, toată mănțuirea sufletească este exprimată prin spontaneitatea onestă, ca temeia vieții adevărate! Iată dar calea simplă și naturală a reîntoarcerii la viața adevărată politică. Viața spiritului este libertatea, viața libertății, este spontaneitatea. Secolul al XX-lea trebuie deci să îndepărteze lanțurile grele ale tuturor legilor ce sunt contrare ideii spontaneității. *Trebuie să construiască un nou drept politic în vederea forții gândirii și prin urmare a înaintării ei.* Temelia acestui drept public modern va fi spontaneitatea onestă socială, ca școala prosperărei morale, intelectuale și materiale.

Să trecem acuma la mijloacele, prin care se poate deștepta această spontaneitate, ca salvatoarea omenimei terorizată prin legile și întocmirile politice sociale de azi.

Cumcă nu e progres real în viața ce s'a depărtat de adevăr, adeverește statistica crimelor, a deceselor și a calamităților ce arată tot acelaș percent la fiecare an. Ne dovedesc delictele politice ce se țin lanț în tot întinsul pământului. Ne dovedesc neîndestulirea majorității covârșitoare a oamenilor civilizați, cu mediul în care se trăește azi.

Azi nu sunt popoarele râvnitoare la vărsări de sânge, afară de cauza libertății și a onoarei naționale, fiindcă nu trăesc, ca hoardele migrătoare o viață precară. Azi popoarele numai cultura o doresc, căci prin cultura adevărată omul devine și avut și respectat și este teren larg pentru cuceriri în locurile imense ce zac neexploatate. Pentruce dară trebue reținută omenimea în mediul cel de acum aproape militarist de casarmă? Singur numai ambițiunea egoistă a unor oameni de stat lipsiți de concepțiuni sănătoase, lipsiți de puterea morală a inițiativei și lipsiți de darul de a înțelege ideile mari.

Acum vedem apeluri publicate în ziarele noastre pentru înființarea unui mare *fond cultural*, la care să contribue toată lumea cu obolul său »*de la Vlădică până la opincă*«. Este acesta de lipsă sau nu? Da și ba! Da — pentru o mulțime de comunități românești în minoritate disparentă în comunele mixte, și față de neamurile streine mai avute, cari neapărat trebuesc ajutorate fie din partea conzistoarelor, fie din partea *fondului cultural* ca să-și poată susținea ele înșiși școala lor și să nu o cedeze statului și mólochului, de-a fi maghiarizată. Incolo celelalte, comunele românești neaoșe, trebuesc *silite* să-și găsească ele însăși mijloacele necesare de a-și susținea școala lor românească și pe învățătorii lor, cel mult în caz de nevoie asoțiindu-se, uniții cu neuniții la olaltă, în școala *comună* românească, indiferent de care confesiune va fi școala!! Dar unde și când este aceasta, cel puțin 80% din școalele noastre trebue să se susțină singure de comune.

Să luăm un caz recent. Subscrisul și de sigur cu el mulți alții au fost neplăcut surprinși de isprăvile sinodului (?) gr. oriental de astă toamnă. din protopopiatul Făgărașului, când din vre-o 32 comune românești neaoșe, afară de una singură, încolo toate s'au declarat *nevoite* (?!) de a recurge la ajutorul de stat!! Ia să vedem mai de aproape și ceva din depărtare, cum stau lucrurile. Țara Oltului nu este tocmai »*Para focului*« și nici »*Țară de ocară*« cum se zice în glumă de multe-ori — căci aproape tot pământul se află în mâna *Românilor noștri*.

După statistica oficială Făgărașul are 104.280 jug. arătură 3.896 jug. grădini, 74.591 fânațuri, 61.571 jug, pășune, 158,611 jug. păduri sau în total 421.813 jug. din care statul posede circa 5600 jug. arătură fânaț și pășune și vre-o 30.000 jug. pădure; proprietari mari și jidovi nu sunt 2—3, restul este tot proprietate mică *românească*.

Apoi băncile românești vr'o 12—13 se țin lanț aproape in fiecare comună mai centrală, și toate dau dividende mari și sunt în deplin progres. Pădurile lor seculare reprezintă valori de câteva zecimi de milioane. Este aceasta bunăstare în popor și ca să-și găsească mijloacele de a-și susținea școala proprie ori nu? Ba ce e mai mult, boierii de acolo, au scăpat de prea marea *boierie* a lor din trecut de a împușca zlotul numai în zilele de *marcaliș* peste an — dânșii au învățat la lucrul câmpului mai sistematic și azi nu mai sunt între ei boieri, cari să se considere de om al viitorului numai făcându-se Ungur, nu le mai stau în cale iobagi cu claca și dijma, ci toți sunt de o apă. — Argați nu sunt, cei dela comunele erariale sunt aduși din Săcuime, căci între cei locali nu se găsesc, dar s'au dus și se duc mulți dintre boierii alte-ori și neboieri în America, după ocupațiune și câștig mai mult și mai bun, dovadă că și boierii noștrii olteni, au început a prețui valoarea muncei și a banului. Satele și locuințele sunt cu totul diferite de ale vechilor boieri și nemeși, cari ședeau aproape toți în case de bârne acoperite cu paie și astăzi casele de lemn sunt aproape o raritate pe țeara Oltului, se împuținează și dispar pe an ce trece. Preoții lor nu mai sunt *preoții vechi* fără carte, ci tot oameni culți cu averi și stare frumoasă, cari nu știu nici cei nevoia, nici chiria ori podvezile și sarcinile iobăgești și umilitoare de altădată.

Din lucrul și ducerea la America sunt comune, cari trag 50—60000 coroane venit pe an. Cerealele și poamele se caută bine, vitele obțin azi prețuri cum nu le-au cerut și văzut, de când e lumea. Vezi oameni »*boieri de viță veche*«, cari n'au moștenit nimic dela părinți, ajunși în scurtă vreme să fie între cei dintâi proprietari în comună, trăind ca scutieri în comună, posedând așezări cum nu le-au avut curțile baronilor în iobăgie, și dânșii cu tendința de a juca roluri de bărbați de stat, acasă, și cerând *mile ori ofrande* pe la *uvrierii* noștri din America, pentru biserici și școale, ca să le repare, de nu ști ce să zici!! Acasă un fel de *grand seigneur* și în America adunând milă pe la *nevoiașii*, duși acolo de mare nevoie, ba mai aducându-le și mulțumită publică pentru ofrande, prin ziarele naționale. Acasă conducătorii fruntași ai satului nu lucrează nimic, ci duc zile albe într'o beatitudine serafică, și umblă după ofrande pe la calici în America, spre scopuri de binefacere.

Să se întrebe ori și cine și cu drept cuvânt — comunele oltene fără escepțiune, să nu fie oare în stare să-și susție singure școalele lor? Poate că nu vor putea susține câte 2 școale în fie-care sat, că la una dispune »*Popa Tanda*« și la alta »*Popa Manda*« — dar unindu-le eventual și cu 2 învățători, dar să fie o singură școală însă *românească*, dar conform cu cerințele timpului modern.

Un caz pentru multe altele.

Cură de limbă maghiară...

Cetitorul, văzând acest titlu, va sta — cred — puțin pe loc, întrebându-se ce mai poate fi și această belea. Va sosi însă în curând timpul, când subiectul în materia despre care vom vorbi mai la vale — va fi cât mai actual.

E vorba și de astădată, de legea apponyiană, care, fără îndoială, va face ravagii în mersul pacinic al instrucțiunii noastre școlare. Invățătorii cu mic, cu mare, vrând nevrând vor trebui să-și înjghebeze acel mănunchiu de cunoștințe din limba maghiară, pentru a satisface articolului XXVII din 1907 al legii amintite.

Pe mulți din cei ce sunt condamnați a înghiți praful școalelor confesionale, întru a împrăștia lumina necesară în conștiințele fragede ale fiilor poporului nostru — aceasta lege nu i-a găsit pregătiți a intra în greaua luptă, având a întâmpina în calea lor apostolică cele mai simțite neajunsuri.

Dacă pe terenul economic se simte sau nu lipsa de o premeneală a procedurilor, pentru cultivarea mai rațională a pământurilor, atunci statul învățătoresc — înțeleg cel cu »buze nemaghiare« — de sigur va fi supus unei metamorfozări spirituale, căci vigoarea paragrafilor din noua lege școlară, nu se poate omite cu una cu două.

Ultima scăpare a învățătorilor noștri va fi deci îmbogățirea complexului de cunoștințe, cu cunoștința în deplină măsură a limbei maghiare, întâmple-se această însușire a limbei în ori și ce chip, căci fără cunoașterea acesteia, acești apostol ai culturii, nu se mai pot validita în școală.

...In scopul deprinderii și însușirii limbei maghiare statul varsă din visteria sa o anumită sumă de bani pentru învățători, deschizând cursuri în diferite centre din țară, pentru a continua cu însușirea cunoștințelor din acest studiu, în timp de vară, având-se în vedere timpul de vacanță al învățătorilor. Anul acesta, precum sunt informat din mai multe părți, s'au înaintat din partea învățătorilor noștri confesionali, petiții la acele cursuri, la inspectoratele regești școlare, în număr surprinzător de mare. Aici ne isbim de pragul nedumeririi, întrebându-ne, că din cei ce au petiționat a fi primiți la acele cursuri, câți *vor putea* fi beneficiați, și câți nu? De sigur, că partea cea mai mare se vor mulțumi cu rămânerea pe acasă, sau că vor împopula diferite ținuturi locuite de Maghiari, spre a face această *cură... de studiu* pe spesele lor proprii.

Prin dispozițiunea ministerială din acest an se ordonează ținerea astorfel de cursuri în orașele: Budapesta, Cluj, Arad și Baia.

Să presupunem, că o părticică din numărul învățătorilor confesionali, ce nu posed în deajuns limba statului, supunându-se riguroasei legi școlare, aducând jertfă materială și încordându-se sufletește, pentru a presta acel cvant al recerințelor școlare—vor putea funcționa și pe mai departe, dar durere, că *grosul învățătorilor* împovărați de greul vieții zilnice, nu vor putea face nici un pas pentru premenirea cunoștințelor lor, și rezultatul va fi *inevitabila lor destituire* din post.

D-l Druiszner, inspectorul Sighișorii, deja în anul acesta a pus sub *avertisment* 92 de școale din comitatul său, cerând de la Consistorul Archidiecesan învățători diplomați. Astfel de vești nu vor întârzia nici pe viitor. Invățătorilor confesionali — anumit celor neîmpăcați cu rostul limbei maghiare, nu le rămâne alta de făcut, de cât sau *pensionarea înainte de timp*, sau *scăldarea cunoștințelor în apele limbei maghiare*, și a se împrietini cu miezul paragrafilor din noua lege școlară.

Posiția majorității învățătorilor români din timpul actual, ne reamintește, prin urmare, starea lui Ullise dintre stâncile Scila și Caribdis.

Ceea ce va aduce viitorul apropiat, putem ghici de pe acum, căci aplicarea legii nouă școlare în școalele poporale române, numai cu mari jertfe și daune se va putea face, la ceea ce — durere — trebue să ne așteptăm.

Ghimbășeanul.

Escursiunea Suveranilor României.

Suveranii României au părăsit Sâmbătă dimineața Cernavoda în mijlocul uralelor mulțimei. Un timp admirabil a favorizat escursiunea Majestăților Lor. Iahtul regal a sosit la Hârșova pe la orele 11 ziua, unde s'a făcut Suveranilor o primire din cele mai entusiaste. Regele și Principele Carol s'au scoborât din iaht pe cheiu, unde au fost întâmpinați și salutați de autorități și de imensul public. Elevii și elevele școalei din Hârșova și din comunele vecine au cântat și recitat poezii. O delegație a lor, împreună cu învățătoarele și învățătorii, au salutat pe bord pe M. S. Regina, care s'a fotografiat cu aceasta delegațiune.

D-l perfect Vârnav a fost invitat în iahtul »Ștefan cel Mare« dela Cernavodă, spre a însoți pe Suverani în călătoria Lor pe Dunăre. D-l general Culcer comandantul diviziei din Dobrogea și maiorul Jiteanu șeful statului major s'au urcat pe bordul vaporului »Vasile Lupu«. Suveranii și-au continuat apoi călătoria, mergând spre Brăila și Galați, unde li-S'a făcut de asemenea o primire foarte entusiastă. Familia Regală a petrecut noaptea la Isaccea.

Tot Sâmbătă a sosit în portul Sulina canoniera »Donetz« și cuirasatul »Sinope«, care a ancorat în mare. Ambele vase rusești sunt puse sub comanda amiralului baron Nolchen, care va saluta pe Regele și Regina în numele împăratului Rusiei.

Iachtul »Ștefan cel Mare« a sosit în portul *Brăila* Dumineca la 4. Remorcherul »Dunărea« deschidea drumul. După ce a trecut în revistă portul până la docuri, iachtul regal a acostat la debarcader. Regele a descins însoțit de Principele Carol și de d-nii miniștri. M. Sa a trecut în revistă școalele și compania de paradă. D-nele din elita brăileană s'au dus pe iacht de au oferit flori M. S. Reginei, — care n'a descins.

Orașului Galați s'a dat, cu prilejul escursiunei suveranilor, o înfățișare mândră. La orele 3 a sosit d-l general Averescu, ministru de răsboiu. M. S. Regele a fost întâmpinat de d-l Atanasiu, prefectul județului; I. P. S. Sa episcopul Pimen, D. Gussi, prefectul poliției, etc. I. P. S. Sa episcopul Pimen urează bun sosit iluștrilor oaspeți. La arcul de triumf, ridicat în fața pontonului, d-l Gămulea, primarul orașului, oferi M. S. Regelui pâne și sare. Maj. Sa a inspectat trupele, școlile, societățile, etc. Regina a primit pe bord pe doamnele gălățene. La orele 6 și 15 M. S. Regele s'a întors pe bord. Orhestra reg. 11 Siret a însoțit iachtul regal până la Sulina.

Iachtul regal a întrat în portul Isaccea la oarele 8 și 55 seara. M. S. Regele a fost întâmpinat de d-l Bălteanu, locțiitorul de prefect, care i-a urat binevenire, de primarul orașului și de mai mulți fruntași din localitate. M. S a binevoit a se întreține câtva timp cu preoții și veteranii și pe urmă s'a suit pe coverta vasului, de unde a privit împreună cu M. S. Regina și principii, focurile de artificii ce s'au dat de pe mal.

STIRILE ZILEI.

— 7 Maiu v.

Visitarea școalelor confesionale române din tractul Sibiiului. După cum cetim în »T. Român« trimisul ministrului Apponyi, d-l Iancso *Benedek*, a sosit Vineri seara la Sibiiu, iar Luni dimineața a plecat pe sate pentru a visita școalele confesionale și a studia metodul, după care se propune în ele limba maghiară.

Proces pentru „agitație«. In 27 Mai va avea loc în fața tribunalului din Deva pertractarea finală în cunoscutul proces pentru »agitație« intentat d-nelor *Aurelia Boldea* născută Barițiu, și *Anuța Dr. Vlad*, mama și soția d-nului deputat Dr. Aurel Vlad și preotului *Lulu* din Bobâlna.

O misiune sârbească la regele Carol. Regele Carol a primit Vineri pe iahtul regal, misiunea specială sârbească trimisă de regele Petru. Regele a mulțumit generalului Gruici în mod foarte cordial pentru sentimentele amicale ale regelui Serbiei. Vaporul special sârb a însoțit iahtul regal până la Kazan. Pe țărmul sârbesc se au-

---

Când a fost Europa necivilizată, săracă, stricată eticește și de tot primitivă, așadară mai mult o turmă inconștientă, a fost posibilă continua abuzare de forțe și prin urmare desagregarea familiei mari omenești. Dar ce senz are, ca și azi să ținem popoarele de incapabile pentru a-și cunoaște cele mai mari interese: cultura și pacea internațională?! Un popor cult nu va intreprinde rezbele de esterminare și de despoiare, ci va preferi calea compromisului între interesele îndreptățite deosebitelor ginți.

Nu e deci crimă a ținea deasupra capului popoarelor în continu posibilitatea răsboiului, ca sabia lui Damocle? In astfel de mediu defectuos, irațional și păcătos politic universal, cum se poate afirma o activitate senină, de suflet mântuitoare? In astfel de mediu nu poate exista adevărul, căci atmosfera este criminală și cresc generațiuni criminale în ea. In astfel de mediu nu se poate o viață adevărată, căci nici intelectual — nici moral — nici materialminte nu se poate motiva. Cine are plăcerea a duce o viață nerezonată? Și va veni timpul, când toate neamurile vor începe a rezona preste mediul acesta universal netrebnic, ticălos și dejositor ce se susține prin terorism și prin mijlocul falzificării opiniunei publice.

Așadar mijloacele spre reintoarcerea la viață adevărată sunt formarea unui spirit public universal, pe baza conștiinței universale și stârpirea tuturor întocmirilor și legilor teroristice ce au încătușat spontaneitatea onestă a popoarelor și indivizilor. Trebue să se afirme undeva spiritul public universal, care va se convingă ginții despărțite azi că: știința, bogăția, salubritatea, arta, cei patru stâlpi ai demnității omenești numai prin solidaritatea omenimii se pot obținea și conzerva. Tot acel spirit public universal prin puterea espanzivă a gândirei, va aduce în armonie națiunile rivale azi în știința și artă, în bogăție, în putere, fiindcă se vor subordona motivele orgoliului sau a invidiei naționale adevărului și prin urmare dreptății ce nu admite, ca popoarele să se asasineze ele între sine și prin aceasta chiar pune hotare naturale — în înțeles mai înalt — între națiuni. Sub controla conștiinței universale se vor forma între multe țări lige, cari nu se vor supune decât spiritului public universal și în sfârșit vor învinge toate piedecile *prin puterea adevărului ce guvernează toate faptele unui om conștiu de demnitatea firei omenești.* Acest spirit public trebue să fie obiectiv. El nu va pierde din vedere nici un adevăr mare. Dar nici nu va admite șovăire în aplicarea promtă a adevărului odată stabilit prin metoda probatoare. El va conduce omenimea pe calea vieții conștiente, dela care o abătut religiunile falze, mândria personală, terorizmul, falzificatorii adevărului de toată categoria și mulțimea de enervați, mattoizi și inbecili trupește și sufletește. Aceștia sunt garda minciunii, aceștia sunt cei cari șed în umbra morții și dela cari societatea trebue să se întoarcă la reprezentanții vieții vii și adevărate. Tot ce are spirit are viață. Omenimea trebue întâi să aibă spirit comun public, adecă spontaneitate spre a avea viață comună publică.

In îndrumarea spre formarea unui spirit public universal, ca product al conștiinței universale, *noi avem o mare și grea datorință*: anume: *de a deștepta curajul în societatea unde trăim, spre a răspândi adevărul în formă de propagandă și de a împedeca, ca cei ce șed »în umbra morții« să-și câștige auctoritate și prin aceasta prozeliți.* Aceasta va fi întâia manifestare a conștienței dreptului inviolabil a spontaneității oneste. Trebue să formăm asocieri cu — sau fără — statute, contra falzificătorilor de ori-ce speță, contra corumpătorilor, contra celor ce lucră cu minciuna, contra tuturor cari nu ascultă de vocea conștiinței. Spre ajungerea scopului trebue adunat și capital material cât de mare. Când puterea adevărului și a capitalului vor fi la olaltă într'o mână onestă, secolul va putea obținea cel mai greu triumf: *omenimea stăpână pe sine, pentru că a arătat, că are stăpânirea de sine. Dar toate acestea trebue pe calea spontaneității realizate.*

Spre acest scop trebue delăturate terorizările ce sunt îndreptate contra libertății cugetului, gândirei și a cuvântului. Unde este atacată libertatea gândirii și a cuvântului, este atacată însași viața. Viața și libertatea sunt cele mai mari interese ale omenimei. Prin urmare și manifestările gândirei trebue să fie respectate, fiindcă în gândire este viață. Viața, gândirea și libertatea împreună cu spontaneitatea reprezentă cea mai mare putere în lume. Să nu ne dăm învoire la nimica, ce ar putea teroriza acestea tezaure, cu cari ne dăruiește spiritul, ci din contră să le cultivăm prin cultura spiritului, prin adaugerea zilnică la energia spiritului ce o realizăm prin productul muncii guvernate de gândirea rozonată, metodică. Să nu ne lăsăm terorizați în conștiința universală prin nici o măsură de stat, prin nici o lege în care descoperim lipsa de conștiință de caracter, și atunci vom delătura cea mai mare piedecă a societății noastre de a să reîntoarce la viața adevărată politică, dorința străveche a neamului românesc.

zeau bubuiturile de tun şi strigătele de »Zivio«, prin cari mulţimea a salutat pe regele României.

Mulţumită publică. Ilustrii Domni *Alexandru şi Anton de Mocsionyi* din Birchiş au binevoit la apelul nostru Nr. 56, să doneze societăţii *„Clubul Român“* din Viena, *câte 100 coroane*, la un loc 200 coroane. Deci ne simţim plăcut îndatoraţi a aduce Ilustrilor Domni donatori şi pe această cale mulţumitele noastre sincere. Pentru comitetul societăţii »Clubul Român« Viena: *George Vilencu*, preşedinte, *Alexandru Barbu*, secretar.

Congresul arhitecţilor la Viena. Luni a fost deschis în Viena congresul arhitecţilor de cătră ministrul de interne, fiind de faţă mai mulţi miniştri şi autorităţile superioare. Aproape toate statele europene şi Statele-Unite au trimis delegaţi. Preşedinţii comitetelor ţărilor reprezentate la congres au exprimat salutările guvernelor lor şi au dat expresiune respectului lor nemărginit admiraţiei pe care o simt pentru venerabilul suveran, apărătorul congresului. In numele României a luat cuvântul preşedintele comitetului românesc, d. Ioan *Mincu*, care a declarat că datoria lui este de a exprima omagiile cele mai respectuoase ale ţărei româneşti şi a guvernului român pentru Nestor-ul cel mai venerat dintre toţi suveranii din Europa. D. Ioan Mincu a mulţumit apoi pentru probele de amiciţie date Românilor de cătră austriaci şi mai cu seamă cu prilejul expoziţiei jubileului din 1906 la Bucureşti.

Comandantul garnisoanei din Braşov, d-l general *Şandru*, a introdus frumosul obiceiu, ca în fiecare Marţi seara musica militară să traverseze în sunetele unor marşuri frumoase, străzile mai principale ale oraşului. Aceasta s'a întâmplat şi eri seara, când musica militară a trecut prin străzile principale din Scheiul Braşovului, surprinzând în mod plăcut pe toţi locuitorii acestei părţi a oraşului. Pentru această distracţie plăcută locuitorii Braşovului îi sunt d-lui general, fără îndoială, foarte mulţumitori.

Mama lui Sicinski pusă în libertate. Din Lemberg se anunţă că mama lui Sicinski a fost pusă alaltăeri în libertate. Judecătorul de instrucţie a declarat că pe baza materialului adunat de dânsul nu a găsit dovezi împotriva doamnei Sicinski. Dânsa a părăsit închisoarea foarte liniştită.

Corul bisericesc al elevilor evangelici arangiază Vineri în 22 Maiu n. precis la orele 8 seara un concert în biserica neagră sub conducerea d-lui Wilhelm Orendt (bariton) din Sibiiu. Preţul locurilor: locul I. 2 cor., locul II. 1 cor. 20 b., locuri nenumerotate 80 b., galerie 50 b. Bilete se află de vânzare în librăria W. Hiemesch şi seara în edificiul gimnasial ev. Atragem deosebita atenţiune a publicului românesc asupra acestui concert.

In favorul fundaţiunei împărăteşti-jubilare (Kaiser-Jubileumsstiftung) pentru orfanii după militari, musica militară arangează Sâmbătă un concert în localităţile casei de tir. Inceputul la orele 8 seara. Intrarea 60 b.

Congresul internaţional de agricultură. Sâmbătă se va inaugura la Roma palatul agriculturei, în care se va deschide congresul internaţional de agricultură. Pentru acest palat Regele Italiei a oferit 10 milioane de lei. Statele contribuitoare, cari iau parte la congres, sunt de cinci clase. România s'a înscris în clasa I cu suma de 40.000 lei. Congresul este pus sub patronajul regelui Italiei. România va fi reprezentată la acest congres prin d-nii N. Fleva, ministrul ţărei la Roma şi dr. G. D. Creangă.

Un Român la Salonul din Paris. D-l I. Iordănescu, sculptor român, aflător acuma în Neapol, a făcut la Paris două lucrări şi i-s'au primit la salon. Prima lucrare reprezintă »fericirea mumei tinere« şi a doua »grija de mâine«. Iordănescu e diplomat al şcoalei de arte frumoase din Bucureşti, a studiat sculptura la Paris şi acuma se perfecţionează şi studiază în Italia.

Un orăşel atacat şi jefuit de albanezi. Din Constantinopole se anunţă, că Vineri seara o bandă de 40 de albanezi a atacat orăşelul şi portul Santi-Quaranta. Birourile telegrafului şi a vămilor au fost jefuite, de asemenea şi câteva prăvălii. Agenţiile străine şi consulare, birourile de navigaţie au fost însă cruţate. Trupele au fost trimise imediat la faţa locului.

Turburările studenţeşti din Austria. Din Graz se anunţă că senatul universitar va cere parlamentului scoaterea de sub imunitate a deputatul Hagenhoffen pentru a-l putea da judecăţei. Reprezentanţii tuturor asociaţiilor studenţeşti din Graz au hotărât peutru Sâmbătă ţinerea unei mari întruniri de protestare. Tot din Graz se mai anunţă că în ultimul timp s'au constituit acolo două noui societăţi studenţeşti catolice, ale căror statute au şi fost aprobate. Rectorul a declarat, acum că nu va mai admite constituirea de societăţi confesionale.

O invenţie practică. D-l Molnar M. Lajos din Budapesta, VI., Nagymező-u. 24 a inventat un inel de metal, care aplicându-se pe cilindrele lămpilor de gaz, petrol şi acetylen, egalează temperatură, produsă de flacăra lămpilor şi împedecă astfel creparea cilindrelor (sticlelor.) Prin folosirea acestor inele se face o economie de 70—80%. Invenţia d-lui Molnar a fost introdusă la număroase oficii şi instituţiuni publice din Ungaria (la diferitele ministerii, oraşe etc.) cu mare succes. D-l inginer sup. *Ott* din Braşov a găsit această invenţiune foarte practică şi a recomandat-o oraşului Braşov spre folosire. Reprezentanţa pentru oraşul Braşov şi Ardeal (afară de Cluj) a luat-o asupra ei firma *Lang et Rosenthal*. Un inel costă numai 20 fileri.

In veranda cafenelei »Transilvania« concertează seară de seară cunoscutul taraf al primaşului *Dicu*, distragând publicul în mod foarte plăcut cu bogatul său repertoir, din care relevăm mai multe doine şi hore româneşti, esecutate cu multă artă.

Grădina din otelul »Europa« se va deschide Duminecă în 24 Mai n. printr'un concert dat de musica oraşului. Intrarea 60 b. Publicului stă la disposiţie spaţioasa sală şi o grădină frumoasă.

Circul varietée Claire Laforte va sosi în curând la Braşov şi va da o serie de representaţiuni începând cu ziua de 27 Maiu n. Circul va fi foarte elegant, dispune de puteri bune, şi va fi instalat la Poarta Vămii.

Maiorul din Cincinati între Români.

Cetim în foaia *„Românul“* din America următoarele:

A trecut un an de când în oraşul Cincinnati O. ziarele engleze scrisese lucruri neplăcute la adresa Românilor de aici. Intr'un an lucrurile s'au schimbat ziarele cele engleze precum şi cele germâne sunt pline de laude. O nouă ocaziune le-a dat serata dela 27 Aprilie 1908.

Cu ocaziunea sf. Invieri Societatea Dacia Română a dat o serbare cu dans în beneficiul societăţii. La această serbare au participat 3 societăţi străine: cea maghiară numită a 147-a, a israeliţilor din România şi una sârbească. La ora 7 şi 30 seara soseşte în mijlocul nostru majorul (primarul) oraşului Cincinnate d-l L. Markbright între strigătele de: Ura! şi Trăiască! eşite din pieptul celor mai mulţi ca 500 aflători în sală. Entusiasmul ajunsese la culme. Să fi văzut pe Românii noştri cum să mai întreceau la joc. Mulţimea ne mai având loc în sală sau îngrămădit la uşa întrărei.

Nu mult după sosirea d-lui major înflăcăratul naţionalist d-l Simion Androne prin o inimoasă cuvântare descrie puncte din viaţa d-lui major, arată însemnătatea pentru noi Românii prin presonţa d-sale, şi încă mare însemnătate pentru noi, căci după cum chiar d-l major a declarat nu a ştiut că se află Români în Cincinnati precum şi, că »Dacia Română« e prima societate, care l'a învitat, să ia parte la petrecere, decând d-sa ocupă scaunul de major.

D-sa, deşi e bolnav de picioare, nu poate merge fără sprijinit în cârje. In starea asta grea urcând 2 rânduri de trepte a venit în mijlocul nostru ca să ne vadă.

La ora 9 şi 30 soseşte simpaticul luptător spre binele naţiunei, d-l advocat Landescu, care luând loc lângă d-l major, a avut bunătatea a esplica d-lui major răspunsurile oamenilor la întrebările d-sale. In două discursuri d-l major a binevoit a-şi arăta admiraţia asupra lucrurilor naţionale româneşti din Bănat. Frumoasă şi plăcută impresie i-au făcut frumoasele costume din Bănat, între cari drăgălaşul costum al d-nei Maria Badaluţă Iancu, soţia d-lui preşedinte al societăţei »D. R.« asemenea costumele d-nelor Ioana Trif Calin şi Elisabeta I. Cozar soţia vicepreşedintelui. Nu mai puţin au fost admiraţi dintre bărbaţii în costume naţionale d-nii Nicolae Cica, Stoica Marcu şi Petru Boca.

La ora 11 noaptea după un timp de 3 ore şi jumătate înaltul nostru oaspe d-l major a părăsit sala în urma unui discurs în care îşi arată mulţămita făgăduindu-ne sprijinul d-sale.

Numărul nostru jubilar.

Ziua apariţiunei numărului jubilar al »Gazetei Transilvaniei« se va face cunoscută publicului cetitor în curând. — Observăm, că numărul jubilar va fi mult mai voluminos decât se proiectase la început şi va cuprinde şi număroase ilustraţiuni.

Preţul numărului jubilar e stabilit pentru *Austro-Ungaria* cu *1 coroană şi 50 bani*, ear pentru *România* şi străinătate cu *2 coroane* (sau *2 Lei 50 bani)* de exemplar.

Mărindu-se ediţia suntem în poziţiune de a *primi abonamente în tot timpul până la apariţiune.*

Venitul curat din abonamente va intra la *fondul jubilar pentru ajutorarea ziariştilor şi a scriitorilor români dela noi.*

Canalizarea oraşului Braşov.

(Instrucţiune.)

— Urmare. —

Pentru punerea pavagiului în starea de mai nainte atât pe trotuar cât şi pe drum, şi încă nu numai peste şanţul ţevilor ci şi peste întreg canalul din stradă, rămâne răspunzător proprietarul casei.

Fiindcă bucăţelele de maşinărie trebuincioase la facerea conductelor de adnecsare, trebuesc clădite deodată cu facerea canalelor suterane de stradă, de aceea se pretinde, ca proprietarii de case să arate cu toată acurateţa punctul până la care trebue să ajungă pe locul lor conductul de adnecsare. Acest punct îl arată comisiunei ce conduce zidirea canalisării, resp. organelor aceleia, cari spre scopul aci indicat cercetează pe fiecare proprietar şi-l întreabă.

Spre a putea însă face aceasta în cunoştinţă de causă, trebue ca ei, proprietarii de case, să fie în clar, în ce mod şi cât de adânc au ei să-şi facă conductele de scos apa din curte, şi fiindcă pentru efeptuirea acestor conducte se recere aprobarea autorităţii edile, iar spre acest scop presentarea unui plan de zidire la aceeaş autoritate edilă, de aceea mai practic este, ca proprietarul de case încă înainte de efeptuirea canalelor din stradă să se adreseze la un instalator expert, care să facă planul, po basa căruia va putea apoi indica şi punctul de adnexare şi adâncimea conductului curţii sale.

Spre orientarea publicului facem aci observarea, că în cele mai multe casuri este consult şi favorabil, ca direcţia principală a conductului fundamental al curţii — adecă a acelui conduct, în care au a se vărsa sau termina toate celelalte conducte laterale — să fie aşezată dealungul curţii, nu însă pe scursoarea din mijlocul curţii, ci de alăturea aceleia şi cât se poate în linie dreaptă conducându-o prin întrarea porţii sau a uşii dela întrarea casei până în fasada casei spre stradă.

Cât de mare să fie adâncimea canalului din faţa casei, decide scăderea minimală prescrisă pentru asemenea lucrări şi anume e prescris la ţevi de 15 cm. 3 cm. pentru metru, iară la ţevi de 20 de cm. 2 centimetri pentru un metru, asemenea decide şi acea disposiţiune, că nici o parte a conductelor suterane nu poate fi aşezată la o adâncime mai mică decât un metru şi douăzeci centimetri — măsurată dela nivoul curţii până la dunga de sus a ţevii de sub pământ.

Conductele, care sunt dirigiate şi ocrotite în pimniţe, trebue să fie aşezate 30 cm. sub pământul pimniţei, pentruca să nu sufere stricăciuni.

Dacă sunt de legat de conductul principal al curţii localităţi de ale casei, cari se află în pimniţă sau dacă-s de legat cuine, cuine de spălat şi alte asemenea, adâncimea acestora trebue făcută aşa, ca conductele ce ies şi conduc din aceste spaţii să aibă scădere cât se poate de mare. Cu cât e scăderea mai mare, cu atât este garanţa mai mare, că respectivele conducte nu se vor astupa.

Conductele principale sunt a se face sau din ţevi de fer turnat sau din ţevi de lut glazurat, sau din ţevi de beton (aceste din urmă se pot folosi numai afară şi nu înlăuntrul edificiului).

(Va urma.)

ULTIME ŞTIRI.

Oradea-Mare, 20 Mai. D-l Sever *Bocu*, publicând în ziarul „Tribuna“ din Arad 3 articole în contra proiectului şcolar al lui Apponyi, parchetul i-a intentat 3 procese. Sever Bocu, reîntorcându-se acum din străinătate, a fost arestat şi adus înaintea curţei cu juri. In baza verdictului juraţilor, curtea l'a condamnat eri la *14 zile închisoare şi 100 coroane amendă.*

Budapesta 20 Maiu. — Ziarul „Pester Lloyd“ scrie că ministrul de interne, Iulius Andrassy, a plecat eri după amiazi la Viena, şi va fi primit astăzi de Maj. Sa Monarchul într'o audienţă specială. Această călătorie e pusă în legătură cu reforma electorală. Maj. Sa eunoaşte de multă vreme principiile fundamentale ale proectului guvernului ungar în această privinţă şi e probabil că ministrul de interne vrea să dezbată cu suveranul asupra timpului în care ar fi nimerit să supună parlamentului proiectul. In curând se va cunoaşte în mod definitiv data la care proiectul va fi depus în parlament. E probabil că Andrassy va comunica Majestăţii Sale şi alte cestiuni, dintre cari unele chiar de resortul altor miniştri.

Roma 20 Maiu. — Bursa muncei din Piacenza de acord cu asociaţia lucrătorilor dela căile ferate a hotărât ca muncitorii agricoli să se pună în grevă. Toate lucrările câmpului au fost suspendate. Greva din Parma s'a încins deci şi în provincia Piacenza.

Bibliografie.

Au apărut „Convorbiri Critice«, director Mihail Dragomirescu. Sumarul nr. 9 anul II. Donar Munteanu, Pe muntele Golgotha (poemă) — Ioan Dragoslav. Călăraşul (nuvelă). — Gh. Orleanu. Anamnisis, Interior (poezii). — Em. Gârleanu. Intâiul fior (schiţă). — H. Frollo. Din »Ata Troll« de Heine. — Eug. Lovinescu. Fragmente (critică). — Florian I. Becescu. La Vaterloo (poemă). — Dinu Ramură (Herz). Floare de nalbă (dramă în 3 acte). — A. Popovici-Bănăţeanul. Seara, Romanţa celor două (poesii). — Mihail Dragomirescu. Revista critică. — Ilustraţii: Grigorescu.

In plaiu. Poveţe despre viţele altoite, de Dobre Rădulescu, şef de cultură la Domeniul Coroanei Sadova. Cu-o precuvântare de d-l Ioan *Kalinderu*, membru al »Academiei Române«, cu o ilustraţie şi mai multe figuri în text. Cărticica a 64-a din Biblioteca popor. a Domeniului Coroanei. — Bucureşti, Tipogr. »Gutenberg«, Ioseph Göbl str. Doamnei 20.

In tipografia şi librăria »Aurora« A. Todoran din Gherla a apărut: *»Buchetul«* monolog după Roderich Benedix de *Ena*, preţul 30 fileri şi *„Casa fermecată«* comedie într'un act pentru copii, după E. Hajtman, de *Elena Fabian*, preţul 40 fileri.

Vasile C. Osvadă. „Băncile populare din România“. Cu un adaus informativ Preţul 1 coroană.

Mihai Eminescu. „Poezii“, c'o notiţă biografică de Ioan Sân-Iosleanu. Ediţia II, complectată şi adăugită. Preţul 2 lei. Porto 10 bani.

Octavian Goga. „Poezii“, premiate de Academie. In Biblioteca pentru toţi sub numărul 286—287. Preţul 60 bani. Porto 5 bani.

Haralamb Lecca. „Femeea îndărătnică“, comedie în 5 acte, tradusă după Shakespeare. (In Biblioteca pentru toţi. No. 284, Preţul 30 bani. Porto 5 bani.

Ecaterina Colonel Steri d. „Buna Menageră“. Carte de bucate practică, care conţine recete dela cele mai fine mâncări prăjituri, gelatine, creme, conserve, dulceţuri, după bucătăria fină din România. Preţul cărţei e de 5 coroane, plus 30 bani porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Din partea vicecomitelui comit. Brassó.

Nr. 4392/1908.

Concurs.

Pentru întregirea posturilor **de încasator de dare și controlor de casa orășenească** devenite vacante precum și a acelor posturi, cari prin întregirea posturilor în rîndul prim deja amintite eventual vor deveni vacante prin aceasta escriu concurs și provoc pe toți aceia, cari doresc a ocupa vre-unul dintre aceste posturi a-și înainta petițiunile către subscrisul vicecomite cel mai târziu **până în 5 Iunie a. c.** deoarece acele petițiuni, ce vor sosi după terminul prescris nu se vor mai lua în considerare.

La petițiuni trebuesc anexate următoarele documente: atestat școlar și atestat despre serviciul de până acum, având concurenții totodată a documenta că posed limba maghiară, germână și română.

Acei concurenți însă, cari deja sunt în serviciul orașului Brassó sunt absolvați de documentarea acestor împrejurări.

Emolumentele împreunate cu postul de încasator și controlor de casa sunt următoarele: 2400 cor. salar fundamental, 600 cor. bani pentru quartir, precum și quinqueniile statorite în statutul orășenesc de organisațiune. In sensul statutului acum amintit aceste posturi să întregesc de presinte numai până la realegerea generală a funcționarilor orășenești.

Atrag totdeodată atențiunea concurenților la acea împrejurare, cumcă în sensul §-lui III al statutului deja amintit funcționarilor orășenești nu li-se permite a mai ocupa și oarecare funcțiune laterală în urma căreia eventual ar deveni pendinte de oarecine sau de oarecare societate, reuniune etc.

Brassó, 30 Aprilie 1908.

AUGUSTIN JEKELIUS,
vicecomite.

157,2—2.

FILIALA „ALBINA“ voește să **arendeze grădina** aflătoare în cartea funduară din Brașov Nr. 10252 Nr. top. 2089 proprietatea ei cumpărată dela Neculae Sfetea și Petru B. Petric

Informații mai detailate în cancelaria advocațială a institutului.

Dr. Emil Dan,
advocat.

164,1—

Concurs.

Directiunea nou înființatului institut de credit și economii **„Minerva“** din **Beclean** (com. Szolnok-Doboka) publică concurs pentru ocuparea postului de **contabil** la acest institut.

Beneficiile împreunate cu postul susnumit sunt:

salar anual de 1600 Cor. și tantiemă statutară.

Concurenții au să dovedească cu acte în regulă că au cualificația dela vreo școală comercială, praxa de până acum în afaceri de baucă și cunoștința de limbi.

Ofertele sunt a să trimite la adresa Dlui Dr. Octaviu Pavelea directorul institutului până în 31 Maiu 1908.

Beclean la 15 Maiu 1908.

(1—3) **„DIRECȚIUNEA“.**

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. și până în 1 Oct. st. n. 1908.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·46 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·30 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

I. Trenul de persóne la óra 3·20 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 12·00 m. p. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
IV. Tren mixt la órele 7·47 séra.*
*) (care circulă numai la Predeal).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu-Bereczk și Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·41 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 3·05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură numai la Szepszi-Szt.-György).

Dela Brașov la Zĕrnesci (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 8·40 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 4·16 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9·46 séra.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·12 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiŭ la ó. 2·09 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 8·50 min. séra.

Dela Bucuresci la Brașov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dimin. (numai dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu și Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.

Dela Bereczk-Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov:

I. Trenul de persóne la óra 8.16 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·33 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·08 m. séra.
(* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zĕrnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·39 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7·07 séra.

Notă. Incepând cu 1 Iunie întră în circulațiune trenul direct Arad-Budapesta și trenul accelerat de dimineață Brașov-Budapesta.